

WIM BROOS

Jan 54

VREDE VOOR
VALKOOG

VREDE VOOR VALKOOG

VREDE VOOR VALKOOG

DOOR

WIM BROOS

TEKENINGEN VAN JAN LUTZ

G. F. CALLENBACH N.V. - UITGEVER - NIJKERK

I ER DREIGT GEVAAR!

Over de oneindige prairiën van Noord-Amerika trekt een kleine ruitersstoet: 'n stuk of tien Indianen-jongens, die op hun taaie, ongezadelde pony's als volleerde paardrijders over de vlakke draven. Twee dagen zijn zij nu al op jacht en 't wordt zo zoetjesaan tijd om naar de wigwams terug te keren. Jammer, maar er zit niets anders op! Alleen Valkoog, de jonge aanvoerder, die op zijn snelle Withoef ver vooruit galoppeert, probeert die thuiskomst nog zo lang mogelijk uit te stellen. 't Is immers niet de moeite waard, wat zij geschoten hebben: twee kleine bevers, een jonge vos en drie onnozele, wilde hoenders! Valkoog schaamt zich voor die magere buit. Wat zal Sterke Buffel, het opperhoofd, er wel van zeggen, als zij met dit bedroevend resultaat van hun tweedaagse jacht thuishkomen? Vast niet veel goeds!

Nee, zij moeten beslist proberen éérs't nog iets behoorlijkers onder schot te krijgen, een jonge beer bijvoorbeeld of een lynx. Ha! Dat zou fijn zijn! Dan zal Sterke Buffel vast en zeker goedkeurend knikken en trots zijn op z'n jonge jagers. Misschien mogen zij dan deze

**zomer wel met de mannen mee op de grote bisonjacht!
Maar 't is vergeefs, dat zij hier op de prairie speuren
naar buit. En Valkoog weet het wel: om groot wild te
bemachtigen moeten zij diep de bossen in — hier zit**

**alleen maar „kleingoed”! De bossen, ja. . . . Plotseling
krijgt hij een idee. En even houdt de Indiaan zijn paard
in, om uit de zonnestand te berekenen hoe laat het on-
geveer moet zijn.**

**Nou, 't valt mee, het is nog lang geen middag. 't Kan
dus nog nèt! Of zou het toch te gevaarlijk zijn?**

Ach, wát gevaarlijk! Dit is de laatste kans om niet uitgelachen te worden met hun schrale jachtbuit! Die niet waagt, die niet wint, overlegt Valkoog snel en wenkt zijn makkers om hun zijn plan te vertellen.

De jongens kijken wel even bedenkelijk bij het voorstel van hun aanvoerder, om dwars door het Grote Berenwoud naar de wigwams terug te gaan. Nee, bang zijn ze vast niet, maar toch: 't is een riskante onderneming. Weet Valkoog dan niet. . . .

Ja, Valkoog weet het allemaal wel. De berenjacht is gevaarlijk—vooral met de oude, sterke dieren blijft het oppassen en uitkijken. En al dat andere is hem óók bekend: dat het Grote Berenwoud het veelomstreden jachtgebied is tussen de twee Sioux-stammen, de Dakota's en de Minnewanka's. Dat om het bezit van dit reusachtige, wildrijke bos al menige bloedige slag geleverd werd en beide partijen er nog altijd hun rechten op laten gelden. En dat, sinds de stammen voor het laatst op 't oorlogspad zijn geweest, de Dakota's het Zuidelijk deel en de Minnewanka's de Noordelijke helft als hun jachtterrein beschouwen. Maar niemand weet precies waar de grens loopt en zo is het Grote Berenwoud een voortdurende bron van twist tussen de twee stammen gebleven. O, wee, als de jagers elkaar toevallig in het grensgebied ontmoeten! Dan vloeit er meestal bloed en blijft die partij winnaar, die de beste boogschutters heeft. Zo was het vroeger tenminste. Maar de laatste jaren zijn de Bleekgezichten tot in deze

contreien doorgedrongen en zij hebben hun geweren en hun vuurwater, dat zij whisky noemen, geruild voor de kostbare dierenhuiden die de Indianen konden aanbieden. En daarom wordt de strijd tussen Dakota's en Minnewanka's tegenwoordig meestal beslist door de beste geweren. . . .

Dat alles weet Valkoog, de jonge Dakota. Toch schrikt het hem niet af, om juist door dat Grote Berenwoud te trekken. Nu kunnen zij tonen dat ze niet bang zijn, dat zij geen Minnewanka's en geen Bleekgezichten vrezen! O, die Bleekgezichten! Valkoog háát deze indringers, die profiteren van de strijd tussen de Indianenstammen en hen langzamerhand van hun jachtvelden verdrijven. Altijd en overal zijn de slimme blanken met hun gemene geweren en hun vuurwater, dat de Indianen verdooft en krachteloos maakt, de sterksten. Als hij opperhoofd was, zou hij een verbond sluiten met de Minnewanka's en dan met elkaar optrekken om de Bleekgezichten te verjagen naar het land vanwaar zij gekomen zijn. Terugdrijven over de grote zee, die nog breder moet zijn dan het Moerasmeer. . . .

Maar Valkoog is geen opperhoofd. Hij is nog maar een jongen en niet in tel bij de wijze en dappere mannen! Hoe eerder echter naar zijn stem geluisterd wordt, hoe beter! En daarom moet hij nu tonen, een grote, écht mannelijke daad te kunnen verrichten, door een flinke jachtbuit mee te brengen uit het Grote Berenwoud. „En

de Minnewanka's dan?" vragen zijn makkers, 'n beetje ontsteld over dat stoute plan. „Als zij. . . .”

Valkoog wuift hun bezwaren weg. Nee, zij moeten natuurlijk in het Zuidelijk gedeelte jagen en buiten het jachtgebied van de vijanden blijven. Zó, met een grote boog er dwars doorheen. Eenmaal aan de andere kant van het bos, is het hoogstens nog drie uren te paard naar het winterkamp van de Dakota's, zodat zij nog gemakkelijk vóór 't donker thuis kunnen zijn. En onderweg zal er dan wel een flinke buit geschoten kunnen worden!

Durven zij soms niet? Goed, dan gaat-ie alleen — en Valkoog wendt de teugel al. Maar nee, dát laten de jongens niet op zich zitten! Als hun aanvoerder het durft, willen zij niet achterblijven. Vooruit dan!

En in gestrekte draf gaat het nu op het geheimzinnig donker-dreigende bos af. Daar rijden zij stapvoets verder, achter elkaar, met Valkoog voorop. Feilloos voert hij de troep in de juiste richting, eerst te paard, dan te voet. Dichter en dichter wordt het bos. . . . halt! Snel heeft Valkoog zich op de grond geworpen en kruipt dan als een hond verder. Ja, hoor, 't is zo: dat zijn de verse voetprenten van een beer. Zo te zien, moet het een grote, zware knaap zijn. Nee, nog mooier: de lichtere voetafdrukken terzijde verraden dat er óók nog twee jongen bij moeten zijn. Wat 'n bof!

Terwijl de beide jongsten met de paarden achteraan komen, gaan de anderen nu sluipend verder. Stap voor

stap volgen zij de duidelijke prenten en dan ineens. . . .
Sstt, beduidt Valkoog zijn vrienden, niet bewegen.
Kijk! Ja, warempel, 't is zo. Daar op een open vlakte is
duidelijk het logge lichaam van een zwarte beer te

onderscheiden. Het machtige dier ligt zich behaaglijk
in het hoge prairiegras te rollen en twee kleintjes
spelen er stoeiend omheen.

Nu er op af! Valkoog weet precies hoe hij de ge-
vreesde, zwarte beer ongemerkt en ongezien besluipen
moet — niet voor niets heeft hij tijdens de lange winter-

avonden naar de jachtavonturen geluisterd, die de mannen elkaar bij 't kampvuur vertellen! Zij moeten zorgen „onder de wind” te blijven, anders krijgt de gewiekste oude er de lucht van en is hij meteen verdwenen. Onhoorbaar moeten zij de beer in een halve cirkel insluiten; hij zelf zal in 't midden gaan en het eerste schot lossen. Daar gaan ze dan, allemaal een zwarc pijl op hun sterke boog. Voorzichtig, voorzichtig! Valkoog voelt geen angst voor zijn machtige tegenstander; integendeel, fel klopt zijn jagersbloed en hij verlangt naar de strijd. En de anderen zouden geen goede Indianenjongens geweest zijn, als zij ook maar 'n ogenblik bang waren. Vast niet! Een echte Indiaan is nooit bang, voor niets en voor niemand!

't Gaat goed zo, ziet de stil-sluipende aanvoerder. Als slangen glijden de jongens door het gras, onder het struikgewas door.... juist, nog iets dichterbij, nog iets.... Tot het uiterste gespannen nadert Valkoog het donkere monster, dat nog steeds argeloos met zijn jongen aan 't spelen is, heft zijn boog wat hoger.... nee, nog even wachten op de anderen. Ha! wat 'n prachtkans heeft-ie hier! Zou één schot al genoeg zijn? Natuurlijk — zijn pijl gaat recht in 't hart! Nee, hij heeft de geweren der Bleekgezichten heus niet nodig. Nog nooit heeft zijn schot gemist, raakt hij niet een vogel in zijn snelle vlucht? Daarom beeft zijn hand nu ook niet — de beer zal 't ervaren, dat Valkoog een bijna vol-

wassen jager is! Wat een eer voor hem om straks met zo'n geweldige buit naar de wigwam terug te keren! Opgelet nu — 't is tijd! Snel spant hij zijn boog, wacht dan even tot de beer zich naar 'm zal toekeren. . . . te laat! Eén van de jongens trapt per ongeluk op een steen, die loslaat en holderdebolder de heuvelhelling afrolt — dan is de beer al met een kwieke sprong overeind gekomen. Een waarschuwend gebrul. . . . en weg is-ie, tussen de struiken — mèt de beide jongen! Nòg drukt Valkoog haastig zijn pijl af en schieten de andere jongens op 'tzelfde moment — maar vergeefs. Geen enkele raakt het doel. De buit is ontsnapt!

Maar niet ontmoedigd zetten zij rap te paard de jacht voort. Aan de voetprenten is het spoor duidelijk te volgen en nu Valkoog het wild eenmaal geroken heeft, weet hij van geen opgeven. Onvermoeid draven zij urenlang achter het opgejaagde dier aan, maar telkens als zij denken het onder schot te hebben, is 't weer mis. Handig weet de oude, slimme beer telkens zijn vervolgers te ontsnappen — en dat maakt Valkoog razend. Hij vergeet er alles door. . . . ook, dat zij al verder en verder afdwalen en steeds meer Noordelijk trekken. Totdat. . . . Totdat het te laat is. Want juist als hij, ver voor de anderen uit, een grote, open vlakte oversteekt, hoort hij plotseling een wild gebrul en gekrijs achter zich. Snel draait de jonge Dakota zich om — en blijft dan even stokstijf staan van schrik. Daar, daar. . . . dat zijn de Minnewanka's! 't Kan niet missen:

duidelijk herkent hij de doodsvijanden van zijn stam aan hun verentooi. Natuurlijk is hij op hun jachtgebied terechtgekomen, en dat kan hem zijn leven kosten. . . . Terug, snel! Misschien is er nog een kans om te ontkomen, misschien. . . .

II EEN KANS VAN ÉÉN OP DUIZEND

In 'n onderdeel van een seconde heeft Valkoog zijn besluit genomen: hij moet terug naar 't bos, zijn vrienden waarschuwen. En dan.... alleen ontvluchten. Nòg hebben de Minnewanka's de andere jongens niet gezien. . . . Kijk, daar komen zij juist aan de bosrand te voorschijn.

Precies op tijd vangt Valkoog zijn makkers op, maakt hun met 'n enkele kreet duidelijk dat zij snel terug moeten in Zuidelijke richting en galoppeert dan weer de vlakte op. Dat is de enige kans om hen te redden. Als hij mèt hen vlucht, zullen de Minnewanka's hen achtervolgen — en dan zijn ze onherroepelijk verloren, omdat hun paarden helaas niet allemaal zo snel zijn als Withoef. Dàt moet voorkomen worden — en 't kan. Maar als het plan mislukt. . . .

Valkoog weet wat hij waagt. Toch aarzelt hij geen moment om zijn leven op 't spel te zetten om dat van zijn vrienden te redden. Ha, ze zijn al in 't bos verdwenen! En zijn achtervolgers?

Ja, daar komen ze snel opzetten! Eén geluk heeft-ie: dat de Minnewanka's hun paarden blijkbaar niet direct bij de hand hebben. Daardoor is hij hen nog een flink

eind vóór, maar . . . niet genoeg om te ontsnappen. De voorsprong moet groter worden en daarom: „Voort, Withoef, voort! Sneller, sneller! Red het leven van Valkoog!”

Schichtig kijkt de jonge Dakota even om — ja, hoor, zij zitten achter 'm aan! En . . . zijn list gelukt, want geen van de mannen zwenkt het bos in, om de andere jongens na te jagen. Gelukkig! Nu gaat het er om, wie de snelste is!

't Stuit Valkoog tegen de borst om te moeten vluchten voor die gehate vijanden. Maar er is geen keus. Alléén staat hij machteloos tegenover het troepje volwassen mannen en hij heeft zijn leven toch te lief om het in een hopeloos gevecht te offeren. Deze voldoening heeft hij in ieder geval, dat zijn makkers gered zijn, want alle aandacht van de schreeuwende Minnewanka's is op hém gevestigd en niemand merkt dat er nog meerdere Dakota's op jacht zijn! Dat waagstuk kan hem z'n leven kosten — Valkoog weet het. Maar hij is er mee verzoend — heeft de Medicijnman hem niet geleerd, dat hij, die zijn leven voor z'n vrienden geeft en in een eerlijk gevecht sneuvelt, rechtstreeks naar de Eeuwige Jachtvelden gaat en niet bang hoeft te zijn om de Grote Geest te ontmoeten? . . .

En als het moet, zal hij zijn leven duur verkopen: zijn schot is vast en zijn jachtmes scherp! Nooit zal hij zich eerloos aan de Minnewanka's gevangen geven — maar toch: als hij hen ontlopen kan, zal-ie 't niet laten! Daarom: „Voort, Withoef, snel, sneller!”

Voorovergebogen op de hals van zijn paard moedigt de jonge ruiter het trouwe dier aan. Maar 't is niet eens nodig. Alsof Withoef het gevaar voelt, vliegt hij over de vlakke, over heuvels en door bossen. Soms lijkt het wel of zijn hoeven nauwelijks de grond raken!

't Gaat voorlopig maar één richting uit: recht het Noorden in. Eerst moeten de jongens in veiligheid zijn — dan kan Valkoog misschien door links af te zwenken ergens in de bossen verdwijnen en zó aan zijn vervolgers ontsnappen. Telkens kijkt hij even haastig om — ha, gelukkig, de afstand wordt niet kleiner. Maar.... ook niet groter. Hun paarden zijn aan elkaar gewaagd! Toch blijft Valkoog nog steeds buiten het bereik van hun pijlen. En geweren hebben de Minnewanka's blijkbaar niet bij zich, anders hadden zij al lang geschoten. 't Gaat er dus maar om, uit te lopen, terrein te winnen. En dan op het juiste moment in de bossen uit te wijken! Helaas. . . . vóór Valkoog er erg in heeft, ligt het Grote Berenwoud achter hem. Nòg wil hij proberen terug te stuiven — maar 't is al te laat. Het kàn niet meer: hij moet nu de vlakke, eindeloze prairie op. Hier is ontsnappen onmogelijk en kan alleen snelheid hem redden. Snelheid en nog eens snelheid! En met losse teugel draaft Withoef in razende vaart over de vlakke. Zijn jonge meester zit als vastgegroeid op zijn rug, diep voorover gebogen om geen wind te vangen. Voort, voort!

Ja, Withoef doet z'n best. Méér dan dat zelfs. 't Is of de sterke pony weet, waar het om gaat, want onvermoed

jaagt het dier verder, de vrijheid van Valkoog tegemoet — of de dood.

Nee, de vrijheid! Kijk maar, hij loopt uit, de afstand wordt groter! Met een juichkreet ontdekt Valkoog dat er nog maar twee of drie Minnewanka's op zijn hielen zitten. En . . . hij blijft buiten het bereik van hun pijlen! Mooi zo — nu nog even volhouden, dan zullen zij het wel opgeven en is hij vrij. Vrij! Maar dan ineens ontdekt de voortjagende Dakota, dat enkele Minnewanka's links en rechts van hem uitzwermen. Wat moet dat betekenen? Willen zij hem insluiten? Waarom dan, zó verliezen zij toch nog meer terrein? . . . Toch wel 'n beetje ongerust over die duistere bedoelingen van zijn achtervolgers, zet Valkoog de dolle rit voort. Toe dan, Withoef, toe dan! Dáár, in de verte, is een heuvelkam. Dat zal het eind van de prairie zijn, in de wenkende bossen kan je meester misschien ontsnappen. Snel, blijf de vijanden vóór!

En Withoef blijft voor, hij wint de rit op leven en dood! Maar wat willen die Minnewanka's daar opzij toch? Trekken zij een halve cirkel om hun prooi in te sluiten? Valkoog begrijpt er niets van — maar dan wordt 't hem plotseling duidelijker. Want als hij in volle galop de heuvelkam opgedraafd is en redding verwacht van het lokkende bos, ziet hij diep beneden zich. . . . water! Water! Een rivier! En het bos blijkt slechts een smalle boomstrook te zijn, die de vlakte afsluit. . . .

Met een ruk houdt de jonge Indiaan zijn met wit schuim overdekte paard in. Wat nu? Dit moet de Snelle Vis-

rivier zijn, waarover hij al dikwijls heeft horen vertellen: een brede, wilde stroom, die slechts op enkele punten overgestoken kan worden. Nu is hij verloren, hier loopt zijn weg dood! En meteen is hem ook de bedoeling van zijn achtervolgers duidelijk. Zij wisten natuurlijk, dat hij recht-toe, recht-aan naar deze onoverkomelijke versperring joeg en hebben hem laten gaan, zeker van hun overwinning. Links en rechts ingesloten, zit hij in de val en kan er niet meer uit!

Er niet meer uit? Wat dan, zich roemloos overgeven? Een gevangene worden van de gehate Minnewanka's? Nee, dat nooit! Dan liever met de wapens in zijn vuist eervol de dood ingaan. . . .

Dat alles flitst Valkoog in enkele seconden door het hoofd. Maar er is geen tijd om lang na te denken — en met een schreeuw zet hij de trillende Withoef opnieuw in galop. Naar beneden! Even jaagt hij verder door de kleine bosstrook, om zo rap de hoge oever van de Snelle Visrivier te bereiken. Meters diep beneden hem schuimt het wilde water van de woeste, brede bergstroom, die kolkend zijn weg tussen de rotsen zoekt — en 'n moment staat Valkoog in heftige tweestrijd. Hier moet hij halthouden, zijn leven duur verkopen tegen de aanstormende Minnewanka's, of . . . of zich in de rivier storten en proberen zwemmend de overkant te bereiken. Hij weet het: dat laatste is eigenlijk de grootste dwaasheid. Want als hij niet direct op de uitstekende rotspunten te pletter zal slaan, wacht hem de sterke zuiging van het gevaarlijke water. 't Is een kans van

één op duizend, dat de wilde rivier hem niet zal meevoeren, dat de stroom hem niet naar de duistere diepte zal sleuren — maar.... een kans! Hier ontkomt hij toch ook niet levend aan zijn belagers en aan overgeven denkt hij niet. Nooit!

Hoor ze schreeuwen! Zij naderen snel, zeker van hun buit — en dát doet Valkoog zijn laatste aarzeling overwinnen. Hij bedenkt zich geen seconde langer: al is de kans klein, het móet gewaagd worden. En haastig doet hij Withoef wat achteruitgaan, moedigt zijn trouwe makker met enkele zoete woordjes en halsklopjes aan, dan een snelle aanloop en. . . . en. . . . Even aarzelt het paard voor de duik in de diepte, waar het water met donderend geweld over de rotsen kolkt. Maar dan geeft het gehoorzaam gevolg aan de kreet van zijn jonge meester, zet zich met zo'n kracht af op de harde stenen, dat de vonken uit z'n hoeven schieten en verdwijnt met een ontzaglijke sprong in de wilde, wielende stroom. Moedige Valkoog, moedige Withoef!
Even sluit de jonge Indiaan zijn ogen. Is dit zijn laatste ogenblik?. . . . Hij voelt hoe het ijskoude water hem omsluit, hem neerzuigt naar beneden — dan vecht hij, mèt het paard, verbeteren om boven te komen. Zij zijn dus niet te pletter geslagen — nu is er nog een kleine kans om de overkant te bereiken!

III GERED — EN TOCH. . .

Juist op tijd hebben ruiter en paard de sprong ge-
waagd. Want nauwelijks zijn zij letterlijk onder-
gedoken, of de Minnewanka's draven de rotsige
oever op. Zij hebben de jonge Dakota, die zich in hun
jachtgebied gewaagd had, maar laten draven. Hij ging
juist de goede kant op: aan de Snelle Visrivier moest
hij tòch in hun handen vallen! 't Zou het mooiste zijn,
als zij hem levend konden vangen: zo'n Dakota-
gijzelaar is altijd goed te gebruiken! En in de vaste ver-
wachting hun prooi hulpeloos aan de rivier te vinden,
houden zij hun lasso's klaar — één goedgerichte slinger
en hij is hun gevangene! Van de zijkanten naderen nu
ook de snelle ruiters — ha, zo zit hij klem. Dat is een
buitenkansje!

Maar groot is hun teleurstelling, als de vogel gevlogen
blijkt. Hoe bestaat dat nou, hij kan toch nergens meer
heen? En niemand, die zijn verstand gebruikt, zal de
dodensprong in de rivier wagen. . . .

Zoekend turen zij de omtrek af — dan zien zij plots hoe
daarginds, bijna halverwege de stroom, een paard in 't
water worstelt. Alleen maar een paard? Nee, kijk, daar

komt ook een met Dakota-veren getooid hoofd te voorschijn. Dus tòch!

'n Ogenblik staan de Minnewanka's sprakeloos. Wat een held! Dat zouden zij hun vijand niet graag nadoen! Toch zijn ze razend, dat die zo zeker schijnende buit hun nu op 't laatste nippertje nog dreigt te ontsnappen en in hun woede zenden zij een regen van pijlen op de vluchteling af. . . .

Wanhopig vecht Valkoog voor zijn leven. Hij kan zwemmen als de beste, maar tegen deze zware, zuigende stroom is het haast niet te doen. Gelukkig is Withoef sterker dan hij en al drijven zij in 't begin gevaarlijk af, het dier weet instinctmatig zijn weg te vinden. Krampachtig houdt de Indiaan zich aan de lange staart vast en zo, half zwemmend, half gesleept, worstelt hij verbeterd achter zijn paard naar de wenkende oever. Zal het lukken, komen zij er door? 't Schiet al op, nog 'n klein rukje. Volhouden, vasthouden! Niet opgeven, vertrouwen op Withoef, die telkens de gevaarlijke rotspunten weet te ontkomen en langzaam maar zeker in schuine richting door 't water ploegt.

Ha, hoor die Minnewanka's daar achter 'm brullen! Dat hadden jullie niet gedacht, hè? Toch nog ontsnapt, toch nog. . . . Hé, wat is dat? Aha, ze schieten, de lafaards! Gelukkig net mis, maar dit wordt gevaarlijk. Nog eens en nog eens. . . . Links en rechts snorren nu de pijlen om de vluchteling heen — en haastig duikt

Valkoog onder. Maar lang kan het niet duren, anders raakt hij Withoef kwijt. Zonder het moedige, zwoegende dier komt-ie er nooit!

Dit is een dubbel en bijna hopeloos gevecht en toch. . . . toch vorderen zij. Nog even de tanden op elkaar, direct zijn ze buiten het bereik van de pijlen. . . . dan voelt Valkoog ineens een stekende pijn in z'n zij. Geraakt.... Half onder water heeft een scherpe pijn hem nog juist getroffen en verdoofd van pijn laat hij 'n ogenblik los. Moet dit dan het einde zijn, zal het water hem nu meezuigen de diepte in? Nee, nee, niet opgeven! Met 'n ruk trekt hij verbeten de pijn uit z'n heup en grijpt weer naar de paardestaart. Maar het water kleurt bloedig rood en er trekt een floers voor de ogen van de zwemmer. Valkoog, de sterke, dappere Valkoog, kàn niet meer. Hij is op, totaal op en heeft geen kracht meer om z'n armen uit te slaan.

En toch — Withoef sleept hem er door! Nog een paar meters — dan kunnen de Minnewanka-pijlen geen kwaad meer. En. . . . de stroming wordt hier al minder sterk! Zo, nu gaat het rechtuit op de overkant aan; ha, daar voelen ze al grond. Gered! Hier zijn ze veilig!

Met moeite krabbelen zij tegen de steile oever op en daar valt Valkoog neer. Uitgeput van vermoeienis, van pijn en van bloedverlies sluit hij zijn ogen en ziet nauwelijks hoe de teleurgestelde Minnewanka's aan de andere kant van het reddende water woedend af-druipen. De wond in z'n zij brandt als een hete vlam —

en lang blijft de jonge Roodhuid, half versuft, liggen. Maar dan richt hij zich eindelijk op en streelt liefkozend zijn trouwe paard, naast hem in het zachte gras. Hij heeft hem 't leven gered. Dappere Withoef!

En nu moeten zij verder. Ondanks alles verder.

Valkoog begrijpt wel dat terugkeer naar zijn eigen stam voorlopig uitgesloten is. Voor een tweede keer de rivier oversteken en dan, òm het Grote Berenwoud heen, steeds maar voorzichtig Zuidelijk trekken, is onmogelijk. En nergens weet hij een doorwaadbare plaats. Maar wat dàn? Hier blijven kan hij ook niet, dat zou zijn dood betekenen. Zijn heupwond èn de honger dwingen hem om ergens hulp te gaan zoeken. Hulp, ja — maar waar? Bij de Indianen aan deze kant van de rivier hoeft hij, als lid van een vreemde stam, niet aan te kloppen. En wáár moet hij ze zoeken? Dan blijft er nog maar één mogelijkheid open: een nederzetting van de Bleekgezichten proberen te bereiken. Hij weet, dat zij ergens stroomafwaarts aan de rivier gevestigd zijn en. . . . Maar nee, hij wil geen hulp van de gehate blanken hebben. Zij zijn de vijanden van de Indianen, die zij overal van hun jachtvelden verdrijven en nu zou hij....

Lang blijft Valkoog over dat probleem nadenken. Het stuit hem, de trotse Dakota, tegen de borst om zich te vernederen door bij de Bleekgezichten redding te zoeken en toch. . . . er zal niets anders opzitten als hij z'n leven wil redden. Zó bloedt hij onherroepelijk dood — er moet iets gebeuren. Zijn eerste werk is nu, om wat

planten te zoeken, die het bloeden kunnen stelpen — dan hijst hij zich met moeite op de paarderug en begint een nieuwe zwerftocht. Doch al gauw moet Withoef de draf matigen en stapvoets gaan. Iedere beweging doet zijn berijder ondraaglijk pijn en nauwelijks kan de ruiter zich overeind houden. 't Wordt trouwens al gauw donker, zodat zij wel gedwongen worden te stoppen en ergens in de open lucht een bivak op te slaan. Dat is voor een Indiaan niets bijzonders en voor Withoef helemaal niet bezwaarlijk. Die vindt altijd wel ergens iets eetbaars. Maar voor Valkoog is het wèl erg. Want zijn vuurstenen zijn nog nat van 't water en dus kan hij geen vuur aanleggen. De proviandzak is leeg — en met de beste wil ziet hij geen kans wat wild te schieten, om dat desnoods rauw te eten. Zijn enige voedsel bestaat dan ook uit enkele wortels en planten, die echter niet veel helpen tegen de knagende honger. En nog minder tegen de pijn. . . .

Toch klaagt hij als een goede Indiaan niet, maar verdraagt alles dapper. Misschien gaat 't morgen beter.... En al vroeg legt hij zich, dicht tegen Withoef aan, te slapen in de koude voorjaarsnacht. Maar wie kan er slapen met een lege, rammelende maag, met zo'n brandende pijn in z'n zij? Zelfs de taaie Valkoog niet — en dus gaat hij 's morgens, zodra het licht is, weer op pad, stijf en hongerig, de pijn verbijtend.

Voetje voor voetje trekken zij verder, maar hoe voorzichtig Withoef ook z'n weg kiest, hij kan niet ver-

hinderen dat zijn jonge meester verschrikkelijk lijdt. De wond blijft bloeden en steken, de honger knagen. En telkens moeten zij een poosje rusten, zodat zij die dag maar weinig vorderen. De avond en de nacht brengen geen uitkomst — integendeel, 't wordt steeds erger en als zij 's morgens weer verder willen gaan, heeft Valkoog bijna geen kracht meer om Withoef te bestijgen. Zal hij het maar opgeven, zal hij hier blijven en opnieuw proberen wat te slapen? . . . Nee, niet hier blijven, niet slapen! Dan wordt hij nooit meer wakker.... Het wordt die dag een vreselijke tocht. Meer dan eens wil de jonge Dakota de wanhopige strijd staken, wil hij ergens gaan rusten en niet weer opstaan.... Dan wacht hem hier in de wildernis echter een ellendige, eenzame dood, weet hij — en dat geeft hem nog de moed en de kracht om door te zetten. Hij wil leven, léven!

't Helpt niet, dat hij zichzelf nu zijn eerzucht verwijt, die hem er eergisteren toe dreef om in het Grote Berenwoud te gaan jagen. 't Is eigenlijk allemaal zijn eigen domme schuld en de enige voldoening die hij heeft, is dat-ie z'n vrienden nog heeft kunnen redden. Zij zullen nu wel veilig in de wigwams zijn, maar hij. . . . Hij zwerft hier langs die wilde, oneindige rivier, met geen ander uitzicht dan een spoedige dood. Want lang kán het niet meer duren, de pijn is haast niet meer te dragen, de honger en het bloedverlies doen de rest. . . . Komt er dan nooit een eind aan dit onbegaanbare pad?

Ligt de blanke nederzetting dan zó ver weg? Of heeft hij zich vergist in de afstand en zal hij nog vele dagen moeten reizen, voordat. . . . Als dát zo mocht zijn, is alle moeite nog vergeefs, is alle pijn en honger voor niets geleden. Dan zal het vanavond voor 't laatst zijn,

dat hij gaat liggen. Dan staat hij morgen niet meer op. . . .

't Gaat al schemeren en Valkoog is nu beslist aan 't eind van zijn krachten. Nòg gaat Withoef langzaam, stapje voor stapje verder — dan ziet zijn meester ineens in de verte rook opstijgen. En waar rook is, zijn

mensen! Bleekgezichten? Goed, wat doet het er toe!
Daar is hulp, redding! Nu is het leed gauw geleden!
Voort, Withoef, nog even volhouden! We zijn er bijna,
dan krijg jij ook eten en. . . . Maar plotseling begint
alles voor Valkoog te draaien. Wat gebeurt er nu? . . .
Een tuimelende val, een schok — en de groene wereld
wordt zwart, nachtzwart. Hij voelt ineens geen pijn
meer en geen honger. Alles wordt wonderlijk stil in
zijn hoofd, doodstil. . . .

IV EEN GEKOOIDE VOGEL

't **D**uurt lang voordat Valkoog weer zijn ogen opslaat. Dan zijn er al een nacht en bijna een dag voorbijgegaan.

Waar is hij nu, wat is er met 'm gebeurd? Deze stenen wigwam kent hij niet en . . . en er zit een vreemde man naast zijn bed. Ziet hij het goed . . . ja, 't is een Bleekgezicht. Hoe komt hij hier, wat . . . Ineens weet hij het weer — maar nee, toch niet helemaal. 't Is net, of er ergens een gat in zijn herinnering blijft. En moe van 't denken en van de stekende pijn, sluit hij z'n ogen maar weer . . .

Hij hoort niet, dat de blanke man in het Engels tegen een meisje zegt: „Ik geloof dat we 't gewonnen hebben, Elly. Hij komt weer bij. We zullen 'm nu maar rustig laten liggen.” Al had Valkoog het Engels verstaan en begrepen, dan zou het tòch niet tot hem doorgedrongen zijn. Want z'n gedachten zijn ver, heel ver weg . . .

Pas dagen later, als hij weer wat bijgekomen is, hoort hij wat er allemaal met 'm gebeurd is. Een blank meisje, van zijn eigen leeftijd, doet hem — half in 't Engels, half in gebroken-Indiaans — het hele verhaal. Dat er

een vreemd Indianenpaard zonder berijder in de nederzetting gekomen is en het schrandere dier 'n paar mannen naar zijn gevallen meester heeft teruggebracht. Dat hij, de bewusteloze Valkoog, toen naar het hospitaalje van deze grote nederzetting is gebracht, waar de dokter-dominee hem direct geholpen heeft. „Dat is mijn vader, dokter Collins,” zegt het meisje trots. „Hij is zo knap, hij kan alles en hij heeft jou geopereerd. Nu word jij weer gauw beter, maar. . . .”

Verder komt zij niet — het is, of zij aarzelt om de rest te vertellen. Maar al verstaat Valkoog dat vreemde woord „opereren” niet, hij begrijpt er toch wel iets van. Dus haar vader is de Medicijnman, die hem hielp? Wat zijn die Bleekgezichten goed en vriendelijk voor hem, heel anders dan hij gedacht heeft — en vermoeid sluit hij z'n ogen maar weer. Zo is 't goed, alleen die pijn in z'n zij, waar alles zo stijf en hard voelt, is nog haast ondraaglijk.

„Blijf maar rustig liggen, hoor,” moedert Elly, het blanke meisje, goedhartig. „Je mag je niet bewegen, zegt vader. Straks komt hij weer bij je kijken.” En heel stil blijft zij in een hoekje wat zitten lezen, klaar om de patiënt bij 't eerste gerucht te bedienen met eten en drinken. . . .

Toch moet Valkoog de waarheid weten en 't is dokter Collins zelf, die het hem zegt.

„Mijn jonge Indiaanse broeder moet heel moedig en heel dapper zijn, want ik ga hem iets ergs vertellen,” zo begint hij in de taal die Valkoog verstaat, het

Indiaans. En dan komt het: de pijn heeft het heupbeen zó ernstig geraakt, dat operatief ingrijpen noodzakelijk was om zijn leven te redden. 't Was een hachelijke onderneming met die verwaarloosde wond, maar al heeft de patiënt lang tussen dood en leven gezweefd, de operatie is tenslotte goed gelukt. Met Gods hulp zal Valkoog er weer bovenop komen, maar maar hij wordt nooit meer de oude. Want het rechterheupbeen is zó beschadigd, dat hij z'n leven lang mank zal blijven gaan

Die vreselijke boodschap dringt nog niet in haar volle verschrikking tot de Indiaan door. Dat komt pas later, als hij voor 't eerst mag opstaan en 'n paar stappen in de kamer wil wandelen. Dan merkt hij het: zijn rechterbeen is korter dan het linker. Met heel veel moeite kan hij wat rondstropelen en 't doet zo'n pijn, zó'n pijn.... Maar de lichamelijke pijn is nog het ergste niet. Die gaat na enkele weken wel weer over en een Dakota is hard. Nooit zal hij een kik geven of anderen laten blijken dat hij pijn heeft. De *innerlijke* pijn blijft echter: te weten, dat hij altijd, altijd een manke, een invalide zal zijn; dat hij nooit meer vlug zal kunnen lopen, nooit meer paardrijden, nooit meer op jacht gaan. Hem, de snelle, vlugvoetige Indiaan, altijd haantje-de-voorste bij hun jongensspelen van vechten en sluispen, wacht nu voortaan een zittend leven

Valkoog kan het niet verwerken. Als versuft blijft hij wekenlang in de gastvrije blokhut van dokter Collins zitten kniezen en piekeren en niets of niemand kan hem

bewegen om naar buiten te gaan voor een wandeling. Zelfs niet het treurig gehinnik van Withoef, die er niets van begrijpt, dat zijn jonge meester maar wegblijft.

— Nee, Withoef, Valkoog zal jou nooit meer berijden, nooit meer met jou over de prairie draven. *Nooit meer*. Hij is een mismaakte jongen geworden en jij weet wel, dat dit 't ergste is, wat een Indiaan kan overkomen. Die wordt uit de stam gestoten. . . . Hoogstens zal hij misschien voor minderwaardige slavenarbeid gebruikt worden. Daar is niet zo heel veel kans op, maar als hij zo nog in de gemeenschap geduld wordt, zal hij het werk van de squaws, vrouwenwerk, moeten doen: hout-hakken, vuur aanmaken, waterdragen en het vee verzorgen — allemaal karweitjes die een man, en ook een toekomstige man, onwaardig zijn. Geen jacht en geen strijd meer, geen roem en geen eer, als hij eens groot geworden is. En dat betekent ook. . . . dat hij de Eeuwige Jachtvelden nooit betreden, de Grote Geest nooit ontmoeten zal. Want dat geluk is alleen weggelegd voor de strijdbare, dappere mannen, voor de helden. Maar niet voor een manke, een nietsnut, een uitgestotene. En daarom komt Valkoog niet bij je, Withoef. Hij kan het niet. . . .

Diepe, diepe droefheid is er in het hart van de jonge Dakota. Alles is even somber en uitzichtloos. Daar zit hij nu, als een gekooide vogel, midden in de nederzetting der Bleekgezichten, waar maar enkele Indianen zijn. Broeders. . . . die zich met hem echter niet be-

moeien, omdat hij van een andere stam is. Zeker, hij mag weg. Dokter Collins heeft het hem nadrukkelijk gezegd en zelfs aangeboden om hem te paard naar zijn stamgenoten terug te brengen. Maar Valkoog heeft hardnekkig geweigerd. Hij wil het niet en hij durft het niet. Hij wil niet als een mismaakte, invalide jongen naar zijn ouders en zijn rappe, gezonde vrienden terugkeren — en hij durft niet, omdat hij bang is de prairie te worden opgejaagd, waar hem zeker een ellendige dood wacht. . . .

Maar behalve droefheid is er ook een bittere opstandigheid in zijn hart. Is dit dan de dank van de Grote Geest der Indianen voor het redden van zijn vrienden? Heeft hij dit harde, harde lot verdiend om zijn leven lang een hulpbehoevende te blijven? O, als Valkoog dit alles in de lange dagen en doorwaakte nachten overdenkt, balt hij z'n vuisten tegen die wrede Grote Geest, die geen genade kent; tegen zijn hardvochtige stamgenoten, die hem niet meer dulden in hun gemeenschap. Was hij maar dood, had de Minnewanka-pijl hem maar beter geraakt. Dit is geen leven voor een jonge, sterke, gezonde Indiaan. . . .

Hoe moet hij nu verder? Ach, Valkoog weet het niet. En als er niet één in zijn sombere eenzaamheid gekomen was, die een straaltje licht in deze duisternis bracht, zou hij zeker gestorven zijn van verdriet en verlangen. Die ene is Elly, het oudste dochttertje van de zendeling-arts, dokter Collins.

In 't begin heeft de Indiaan ook voor haar, zoals voor

ieder ander, zijn hart toegesloten, maar de hartelijkheid en de stille vriendschap van het meisje deed die ijskorst al spoedig smelten. Elk uur dat zij vrij is en niet naar school hoeft, zit zij bij hem, eerst bij het bed, later bij een rustbank en dan bij zijn gemakkelijke stoel. Soms babbelt zij zo maar wat, vertelt van school en van het leven hier in de nederzetting, of leest hem wat voor — soms blijft zij ook stilletjes bij hem zitten, naar Indianen-gewoonte zwijgend en denkend. Elly spreekt de taal der Roodhuiden nog maar gebrekkig en dikwijls moet zij naar haar woorden zoeken om Valkoog iets duidelijk te maken, doch hoe meer zij met elkaar praten, hoe beter het gaat. Zij leert hem dammen en zelfs 'n beetje schaken, hoewel zij zelf de moeilijke schaak-kunst nog maar half machtig is — en zo groeit er langzamerhand een hechte band tussen die twee.

Eerst vond Valkoog het wel erg vreemd, dat een meisje zich met hem bemoeide. Bij de Indianen zijn de meisjes immers nauwelijks in tel en nooit zullen zij — jongens — zich verwaardigen om met hen te spelen. Maar bij de Bleekgezichten is dat blijkbaar anders en al gauw vond hij het toch wel aardig, dat het blanke meisje hem in zijn eenzaamheid kwam opzoeken. Haar vriendelijkheid ontwapende hem tenslotte helemaal en waar hij in 't begin maar zwijgend naar haar gesnap luisterde en soms amper antwoord gaf op haar vragen, begon hij eindelijk zelf ook iets te vertellen van zijn leven. 't Ging steeds vlotter en al verstaat Elly niet alles wat hij zegt, zij begrijpt het toch wel en zo komt zij ook te weten

wat er nu allemaal gebeurd is, voordat de mannen hem hier bewusteloos vonden. Dan stijgt haar bewondering voor zijn moed en dapperheid — jammer, dat dit prachtige avontuur zó moest aflopen! Toch is zijn offer niet vergeefs geweest. Heeft hij daarmee niet het leven van zijn vrienden gered?

„Valkoog is een groot held, een dapper strijder,” zegt zij zacht. „Maar mijn Indiaanse broeder mag nu niet treurig zijn, hij moet zijn leed moedig dragen en flink zijn. Hij is nog jong als de lente en sterk als een eik en mag zich niet laten neerslaan door zijn ongeluk. De Grote Geest zal hiermee wel zijn wijze bedoeling hebben gehad en een andere taak voor hem hebben in de

toekomst. Kop op, Valkoog! Nooit de moed verliezen!" Zulke gesprekken doen de sombere jongen goed — méér dan Elly denkt of vermoedt zelfs. Die helpen hem er wat bovenop; maar als zij weg is en de eenzaamheid weer op hem afkomt, krijgt hij het opnieuw te pakken. Dan stormen de zwarte gedachten op hem af — en daarom is hij blij als zij er is. Ja, al gauw gaat hij zelfs naar haar komst verlangen! Hoe zou hij zonder zijn „blanke zuster" deze moeilijke uren, deze oneindig-lange dagen en slapeloze nachten ooit zijn doorgekomen?

V DE GOD DER BLEEKGEZICHTEN VERSTOOT NIEMAND

Zo gaat de lente voorbij; 't wordt zomer — en dan kentert het seizoen al weer naar de herfst. Nog steeds is Valkoog in het huis van dokter Collins: hij kan er niet toe besluiten zijn stam weer op te zoeken en als een echte Indianenjongen te gaan leven. 't Is immers toch uitgesloten, dat hij in de Dakota-gemeenschap wordt opgenomen. Zeker niet als een volwaardig lid, hoogstens als een nauwelijks gedulde nietsnut, goed voor allerlei slaven-karweitjes. En dat wil hij niet! Hij wil geen verachte verschoppling zijn tussen de anderen — maar hij weet: de Indianen-wet is hard, spijkerhard voor een mismaakte, voor de invalide die niet mee kan.

Eerst heeft hij nog een stille hoop gehad, dat 't misschien wel vergroeien kon, dat alles nog zou meevallen — maar ook die hoop wordt de bodem ingeslagen. 't Wordt eerder erger dan beter en dat maakt hem soms wanhopig. Wat moet hij nu toch beginnen? . . .

De eerste weken van zijn verblijf in de blanken-nederzetting weigert hij hardnekkig om naar buiten te gaan. Iedereen die hem, de manke, ziet, zal hem uit-

lachen en bespotten! En die vernedering wil hij niet dragen. . . .

Dokter Collins en zijn vrouw zeggen wel, dat niemand naar hem kijken zal en nog minder uitlachen, maar hij kan dat niet geloven. Dan probeert Elly hem tot andere gedachten te brengen en. . . . zij heeft succes! Zij weet hem zo ver te krijgen, dat ze samen 'n eindje gaan wandelen. Buiten!

Ze lopen niet ver de eerste keer. Valkoog moet nog op een stok leunen en Elly steunt hem aan z'n linkerkant — maar 't gaat best. En even laait er een wilde vreugde op in 't hart van de Indiaan, als hij het blijde lentesonnetje begroet. Ha, de zon en de wind te voelen — wat heerlijk! Maar meteen doorvlijmt hem een scherpe pijn. Nu zou hij willen hollen en rennen, op Withoefs rug willen springen en over de heuvels, door de bossen draven — maar hij moet hier voorzichtig, voetje voor voetje verder strompelen. Wat 'n ellende. . . .

Lacht heus niemand hem uit om zijn hulpeloosheid? Welnee, de mensen kijken niet eens naar die twee!

De volgende ochtend, als Elly geen school heeft, gaan zij er weer samen op uit; en het bevalt Valkoog zó goed, dat hij voortaan steevast iedere dag een wandelingetje maakt. Meestal houdt Elly hem trouw gezelschap, soms gaat ook mevrouw Collins mee of één van haar andere kinderen. Maar 't liefst heeft Valkoog zijn „blanke zuster” aan z'n zij! De wandelstok wordt zelfs overbodig en dan. . . . dan heeft Elly een ander voorstel: zullen zij eens proberen een klein ritje te

paard te maken? Als zij heel voorzichtig doen, mag het van vader!

De ogen van de jonge Indiaan tintelen en schitteren — hij verlangt zo verschrikkelijk naar zijn Withoef, die

daar maar eenzaam nu al wekenlang op stal staat! Zou het gaan? Welja, waarom niet? En geholpen door Elly klautert hij met moeite op Withoefs rug.

Vroeger ging dat anders: met één sprong zat hij er boven op — en dan maar draven, zo hard het kon! Nee, dat gaat nu niet meer. Nu moet hij zich krampachtig

vasthouden en stapt Withoef, door Elly aan de teugel geleid, langzaam voort. Maar het doet hem tóch goed weer eens de paarderug onder zich te voelen en Withoef zachtjes op de glanzende hals te kloppen. Beste, trouwe Withoef!

Het gaat zo best, dat 't niet bij deze ene keer blijft. Nog vaak maken zij samen een kort ritje in de omgeving en Elly wordt haast even vertrouwd met Withoef als haar vriend. Een lange, snelle tocht kan het echter nooit, nooit meer worden, maar toch — het helpt Valkoog wat over zijn narigheid heen.

Want het verdriet en de innerlijke pijn blijven knagen aan zijn hart, nog weken-, maandenlang. Hij ziet geen uitzicht, hij weet geen uitkomst. De zomer gaat voorbij en nog altijd kan hij er niet toe komen, het gastvrije doktershuis te verlaten om naar de wigwams terug te keren. Wat houdt hem hier toch vast? Is het alleen de schaamte om als een mismaakte onder zijn stamgenoten te verschijnen? Is het de angst, dat zij hem als een verschoppeling zullen behandelen en misschien wel voorgoed uitstoten? Ja — en toch. . . . toch is er nog iets anders. Vroeger, toen hij de Bleekgezichten niet kende, haatte hij die indringers, van wie de mannen zoveel kwaads vertelden. Maar hier is er langzamerhand iets veranderd in zijn hart. In deze maanden ziet hij dat de blanken heus geen wrede beestmensen zijn, zoals vooral de Indiaanse Medicijnman hen altijd afgeschilderd heeft.

't Is ook zo'n fijn gezin, dat van dokter Collins!

Mevrouw zorgt voor hem als een moeder — ja, zelfs nog beter dan z'n eigen moeder! Zij heeft een druk leven, want behalve de zorg voor haar eigen gezin is er ook nog de school, waar zij les geeft. En toch vindt zij iedere dag nog tijd om haar Indiaanse pleegkind te vertroetelen! Dan is er Elly, zijn vriendinnetje, van wie hij werkelijk is gaan houden. Zijn er ook haar broertje en de twee kleine zusjes, die — net als Elly — hem als hun eigen broer beschouwen; die lief en vriendelijk voor hem zijn en nooit laten blijken, dat hij „maar” een manke Indiaan is. Welnee, zij doen allemaal heel gewoon en nemen hem als een volwaardige op in hun gezinsleven.

Vooraf de avonden zijn altijd zo fijn, als de maaltijd voorbij is en er — voor het slapen gaan — nog wat gezongen, gespeeld of verteld wordt. Dan zijn zij als gezin echt één — iets wat Valkoog niet kent. Want de Indianen houden niet van een gezellig gezinsleven. Daar zijn de mannen nummer één, dan de jongens en daarna pas de vrouwen. De meisjes tellen helemaal niet mee! Maar dit vindt hij toch veel aantrekkelijker!

Jammer, dat de dokter zo veel afwezig is. Dat brengt echter zijn werk mee, want deze grote nederzetting, bijna een stadje, is wel zijn vaste standplaats, maar daarnaast heeft hij nog de verre omtrek onder zijn hoede. Overal liggen kleinere nederzettingen verspreid, die hij te paard bezoekt om de ernstige zieken te behandelen, om de lijdenden te helpen en . . . om er het Evangelie te brengen. Want behalve dokter is hij

zeker niet in de laatste plaats dominee; behalve lichaamsverzorger bovenal zielszorger.

In 't begin wist Valkoog dat niet; toen beschouwde hij Elly's vader alleen maar als de blanke Medicijnman, die hem van de dood gered had. Maar zijn vriendinnetje hielp 'm wel uit de droom en vertelde al gauw van vaders eigenlijke werk. Ja, zij vertrouwde hem nog meer toe: dat vader plannen heeft om in de toekomst het Evangelie niet alleen aan de blanke mensen, maar óók aan de Indianen te gaan brengen. . . .

Ha, als Elly het over de toekomst heeft, schitteren haar jonge ogen. Als zij groot is, wil zij, net als haar vader, óók zendeling-arts worden. En dan niet voor de blanken, maar voor de Roodhuiden. Dát is haar grote ideaal!

Eerst snapt Valkoog van al die dingen niet veel, doch hoe meer hij met Elly praat, hoe duidelijker alles voor hem wordt; vooral als de taal minder moeilijkheden oplevert. Want terwijl Elly haar uiterste best doet om van Valkoog het Indiaans goed te leren, krijgt hij van haar en van mevrouw Collins de eerste beginselen van lezen en schrijven onderwezen. En waar de Indiaan overdag toch tijd genoeg heeft voor studie, is hij met zijn scherpe verstand al spoedig in staat wat gebroken Engels te spreken. Maar met het lezen en schrijven van zijn eigen moedertaal gaat het nog vlotter!

Dat alles bindt Valkoog aan dit gezin, waarin hij als een echte zoon en broer is opgenomen. Dan begint hij ook na maanden te begrijpen, waar het geheim ligt van

die fijne, voor hem ongekende, blijde gemeenschap van het gezin-Collins: in hun godsdienst. Hun liefde voor elkaar èn voor hem vindt zijn oorsprong in de liefde tot hun God!

Met Elly praat hij nog het meest over alle moeilijke en nog vaak onbegrijpelijke dingen, soms ook met mevrouw Collins, die hij „moeder” mag noemen. En door hen gaat de Indiaan iets begrijpen van dat vreemde, dat „liefde” heet. Wonderlijk! Die liefde tot wat hij noemt „de Grote Geest der Bleekgezichten”, moet toch wel heel sterk en machtig zijn, om bijvoorbeeld dokter Collins er toe te bewegen zijn gemakkelijk leven van vroeger in het verre land van overzee, waarvan Elly hem verteld heeft, op te geven. Om in dit onherbergzame, woeste land rusteloos van kamp tot kamp te trekken, om overal het leed van de lijdenden te verzachten en om hier aan iedereen van die „Grote Geest” te vertellen. Straks ook aan de wilde Indianen; en nu aan hem, Valkoog. . . .

Ja, langzamerhand gaat de jonge Roodhuid er iets van begrijpen. Dagelijks ziet hij het grote verschil tussen de ruwe godsdienst van zijn stamgenoten en die van de Bleekgezichten, zoals zijn huisgenoten deze beleven. Nòg blijft er veel duisters en onbegrijpelijks, maar gesprekken met zijn „blanke vader” helpen hem dan op weg. Dokter Collins probeert hem uit te leggen, wat de bron is van hun liefde: omdat hun God de wereld en de mensen éérst heeft liefgehad, leeft in hun hart de liefde tot Hem en tot de naaste. Oók tot de Indianen,

die Hem niet kennen en daarom ongelukkig zijn. Die liefde drijft hem en zoveel anderen er toe, overal de mensen te gaan vertellen van de Here Jezus, de Zoon van God, die op aarde kwam om iedereen die in Hem en Zijn Vader gelooft, voor altijd, altijd gelukkig te maken.

Voor altijd gelukkig. . . . zou Valkoog dat niet willen? Juist hij, die zich zo diep-, zo heel diep-ongelukkig voelt? Ja, dàt wil hij, maar 't is nog zo moeilijk. Daarom luistert hij gretig naar alles wat „vader en moeder” en „zijn blanke zuster” hem vertellen van hun „Grote Geest” en Zijn Zoon. Zou er dan óók voor hem nog geluk, nog vrede te vinden zijn? . . .

Valkoog weet niet, dat de blanke „Medicijnman” in zijn schaarse, vrije uren bezig is, de Bijbel in het Indiaans te vertalen, om straks, als zijn plannen klaar zijn, met volle kracht een aanval op het Roodhuiden-heidendom te kunnen doen. Dat wordt een geweldig werk, maar met de vertaling van de Evangeliën is al een begin gemaakt. En eens, in een vertrouwelijk ogenblik, vertelt de dokter hem er van. Zal hij Valkoog er wat uit voorlezen? Goed, luister dan. En de Indiaan luistert, luistert. Wat is dat mooi! Mag hij morgen en overmorgen proberen er zèlf wat uit te lezen? „Natuurlijk,” glimlacht de dominee blij. „Hier is het wat ik klaar heb. 't Is nog lang niet alles, er zijn nog veel meer mooie verhalen in onze Bijbel. Maar telkens als ik weer een stukje vertaald heb, zal ik het mijn Indiaanse zoon geven.”

Dat spreken zij af — en zo komt Valkoog in deze lange

maanden steeds nauwer in aanraking met het voor hem volkomen nieuwe Christendom.

Hoe meer hij van dat eerst zo vreemde ziet en leert en leest, des te meer hij er van gaat houden. Wat is dit heel, heel anders dan de harde leer, die de oude Indiaanse Medicijnman hem heeft bijgebracht! Volgens die leer moet hij, de invalide, uit de gemeenschap gestoten worden en zal hij nooit de Eeuwige Jachtvelden betreden. Nooit zal hij gelukkig, voor altijd gelukkig kunnen worden. . . . Maar de God der Bleekgezichten verstoot niemand! Hij heeft alle mensen lief, of zij nu blank of rood of zwart zijn en wil iedereen die in Hem en in Zijn Zoon gelooft, voor eeuwig gelukkig maken! Is dat niet heerlijk?

VI VREDE VOOR VALKOOG

Neen, de God der Bleekgezichten verstoot niemand. Dit woord blijft in Valkoogs gedachten vasthaken. Daaraan klampt hij zich vast in deze maanden van zijn gedwongen verblijf in de blanke nederzetting. Gedwongen? Welnee, hij mag en kan immers direct terug naar de wigwams van zijn stamgenoten? Niemand houdt hem hier vast — en toch gaat-ie niet. Hij blijft hier: in het gezin-Collins, waar het zo goed en veilig is. Wel bekruipt hem soms een heftig verlangen naar zijn ouders, zijn vrienden, de oude, vertrouwde omgeving — en dan zou hij er uit willen breken, op Withoefs rug springen en in wilde galop over de prairie jagen. Wat zouden ze opkijken, als Valkoog daar zo plotseling uit de lucht kwam vallen! Zij zullen wel denken dat hij gestorven is, gedood door de vijandige Minnewanka's op die noodlottige dag, toen hem het ongeluk overkwam. Maar niemand zou blij zijn over de terugkeer van de doodgewaande. Welnee! Niemand zou medelijden hebben met zo'n manke, mismaakte jongen, zo'n nietsnut, die iedereen tot last is. En daarom. . . . nee, nu niet verder denken. Maar telkens rijst voor Valkoog dan toch het beeld op van de

uitgestotene, de verworpene, die eenzaam over de prairie moet dolen. Totdat de dood zich over hem ontfermt. . . .

Bah, wat 'n ellendige toestand! Was hij maar. . . . In die sombere ogenblikken hoort hij in z'n gedachten dan meens dat woord van de blanke „Medicijnman“: „De God der Bleekgezichten verstoot niemand“. Dan ziet hij de lieve mevrouw Collins voor zich, die als een moeder voor hem zorgt; dan hoort hij het blij gebabbel van Elly, die bij 'm zit of met hem wandelt.

Ja, hier is het goed, bij deze mensen wil hij blijven. Maar 't is hard, 't is bitter voor een gezonde Indianenjongen om te weten, dat het heerlijke, vrije leven van vroeger, het leven van spelen en sluipen, van vechten en jagen voorgoed voorbij is. En daarom ligt hij vaak 's nachts wakker, woelend en tobkend, opstandig en verbitterd. Het is zo moeilijk, zo ontzaglijk moeilijk om er vrede mee te hebben, dat dit nu juist hem moest overkomen. . . . Na zulke nachten zit hij soms dagenlang in de put en 't kost Elly en haar moeder dan moeite om hem weer op

te monteren. Toch lukt het hun altijd, want Valkoog wil niet ondankbaar zijn. Hij wil worden zoals zij: niet opstandig, maar tevreden, niet verbitterd, maar liefdevol. En met een ijzeren wilskracht zet hij zich dan verbeterden over zijn somberheid heen, leest en studeert, praat en luistert. Ergens moet toch het Geluk liggen, waarnaar heel zijn hart hunkert; ergens toch ook voor hem de vrede zijn, die zij kennen? Ligt het geheim niet in hun godsdienst, in het dienen van die „Grote Geest”, die niemand verstoot? In het volgen van die Man, die op aarde kwam om iedereen vrede en geluk te schenken?

Zo draaien de maanden voorbij. De herfst moet wijken voor de winter en al gauw nadert het Kerstfeest. Dokter Collins is nu helemaal weinig thuis, want er zijn in deze tijd veel zieke mensen, die hij over de haast onbegaanbare wegen bezoeken moet. De voorbereidingen voor het feest laat hij dan ook maar aan zijn vrouw over, die zodoende weinig gelegenheid heeft om er met Valkoog over te praten. Maar Elly heeft er wél tijd voor en zij vertelt haar vriendje wat het Kerstfeest eigenlijk betekent.

't Is allemaal nieuw voor Valkoog, die nog nooit van Kerstmis heeft gehoord. Ja, hij kent nu wel het verhaal van de Goede Herder, die het gewonde schaapje op zijn schouders neemt en veilig thuisbrengt. Dat is de Zoon van God, die de boze mensen later gedood hebben,

maar toch weer opgestaan is uit het graf. Zover kent hij de geschiedenis wel — hij heeft er van gehoord en gelezen. Maar nu dat Kindje? 't Is erg moeilijk, om dat allemaal te begrijpen — staat het niet in het Boek, dat Elly's vader voor de Indianen vertaald heeft? Dan kan hij het zelf nog eens rustig overlezen, want 't is alles zo wonderlijk: een kindje, dat geboren werd ergens in een ver land, van Engelen die zongen en een ster die scheen. . . .

Nee, jammer genoeg kan Elly de Kerstgeschiedenis in de Indiaanse vertaling niet vinden. Denkelijk heeft Vader juist dit deel meegenomen op reis! Dus moet zij het maar vertellen. En dat doet zij dan ook, twee — drie keer zelfs. 't Is geen gemakkelijke taak voor de kleine zendelinge en toch weet zij het Valkoog duidelijk te maken. Ha, dat is een mooi verhaal, vindt de Indiaan. Zijn blanke zuster moet het nòg maar eens vertellen! En Elly is zo blij, zo blij dat hij er iets van begrijpt! Nu doet zij in 't klein, wat zij later in 't groot hoopt te doen: de Roodhuiden, die de Here Jezus niet kennen, bij Zijn kribbe te brengen, samen met hen neer te knielen, samen te aanbidden, samen voor Hem te zingen. Ja, ook zingen. Wil Valkoog niet hun mooie Kerstliederen leren? Natuurlijk wil hij dat — en zo nadert de jonge Dakota het kleine Kindje in de kribbe van Bethlehem. . . .

't Is Kerstfeest. Dagenlang heeft er een zware sneeuw-

storm over de prairie gewoed en dominee Collins is blij nu twee dagen thuis te kunnen blijven. 's Morgens leidt hij de Engelse kerkdienst in het overvolle, kleine kapelletje, waar ook Valkoog met alle huisgenoten onder zijn gehoor is. Maar de Indiaan begrijpt nog niet zo erg veel van de preek. Als je nog nooit Kerstfeest hebt gevierd, is het ook zo moeilijk om te weten waarom er een Kindje uit de hemel kwam. . . .

's Middags is er nog Kerstfeest-viering met de kinderen uit deze nederzetting, maar 's avonds, 's avonds. . . . Dan zitten zij in de familiekring bij de zachte schemer der kaarsen dicht bij elkaar. Zij zingen wat samen rond het orgeltje. . . . maar dan komt het grote moment. Elly krijgt een wenk van haar vader. „Doe je best, hoor,” fluistert hij. En Elly doet haar best! Eerst wat haperend en aarzelend, dan al flinker en duidelijker gaat zij voorlezen!

Valkoog luistert. Ja, dat kan hij verstaan! En begrijpen! Maar dat. . . . dat is de geschiedenis van het Kindje in het Indiaans!

Zo is het. Pas kortgeleden is dominee Collins met de vertaling van het Lucas-evangelie begonnen en nu mag Elly voor 't eerst haar vriend het tweede hoofdstuk, de Kerstgeschiedenis, laten horen. Wat vindt zij dat fijn! En Valkoog niet minder!

Als zij klaar is, blijft het even stil. En dan gaat de dominee vertellen, heel zacht en heel gewoon, alsof hij tot Valkoog alleen spreekt. Eigenlijk is dat ook zo,

want hij gebruikt de taal, die de Roodhuid het best verstaat, zijn moedertaal. . . .

. . . . „Mijn Indiaanse zoon heeft eens zijn leven gewaagd om zijn vrienden te redden. Dat was een goede en dappere daad, een Dakota waardig. Maar er is er Eén geweest, die Zijn goddelijk leven zelfs voor Zijn vijanden gaf. Dat was geen gewoon mens, nee, dat was de grote Zoon van God, de Schepper van hemel en van aarde. Die Zoon was rijk en machtig in de heerlijke hemel van Zijn Vader en toch heeft Hij alles verlaten, om als een arm, klein kindje naar de donkere aarde te komen. Daaraan denken we nu vandaag op het Kerstfeest. En daarvoor zijn we ook dankbaar, want Hij kwam alleen om ons allemaal zalig, dat is voor altijd gelukkig te maken. De Roodhuiden en de blanken en de bruinen en de zwarten, allemaal. Als we maar in Hem en in Zijn Vader willen geloven, als we ons helemaal aan Hem overgeven. De Here Jezus houdt van ons, Hij wil ons als Zijn kinderen aannemen en Hij verstoot niemand. Of je nu mank bent of niet, gezond of ziek, oud of jong, arm of rijk — het doet er niets toe. Hij alleen kan en wil ons gelukkig maken, nu hier op aarde en later in de hemel bij Zijn Vader. Voor eeuwig gelukkig. Zou mijn Indiaanse zoon dat ook niet willen?”

Als dominee Collins na zijn kleine Kerstpreek zwijgt, blijft het lang stil in de kamer. Alleen de kaarsen knetteren zacht, maar niemand durft deze gewijde stilte breken. Ook Valkoog niet, die diep, diep ontroerd is

en zich in deze kring niet schaamt voor zijn tranen. Plotseling voelt hij hier voor een beslissing in zijn jonge leven te staan. Een beslissing, die niet langer mag worden uitgesteld. Maar naar Indianen-gewoonte blijft hij lang, lang zwijgen.

Dan heft hij eindelijk zijn hoofd op en zegt, heel langzaam en heel nadrukkelijk: „Valkoog dankt de blanke Medicijnman, die zijn vader wil zijn. En hij dankt de God der Bleekgezichten, die voortaan ook de zijne zal wezen. Valkoogs besluit staat vast in zijn hart. Dat Kindje, dat geboren is, wil hij liefhebben en dienen. Voor altijd, ook later als hij een man geworden is. De blanke Medicijnman moet Valkoog nog veel leren en veel van dat Kindje vertellen. Ook zijn blanke zuster Elly moet dat doen. Dan zal hij later tot zijn stamgenoten gaan en hen vertellen van het geluk, dat hij gevonden heeft, van de vrede, die in zijn hart gekomen is. Want zo gelukkig als Valkoog is, moeten alle Indianen worden; die vrede moeten ook zij kennen. Valkoog heeft nu gekozen voor de Here Jezus en wil Hem zijn hart schenken. Nu en altijd. Valkoog heeft gesproken.”

Meer woorden zijn niet nodig. Zó is het duidelijk en zó is het goed.

Voor 't eerst sinds vele, vele maanden gaat Valkoog die Kerstavond slapen zonder bitterheid en zonder opstandigheid in zijn hart. Want er is nu een grote blijd-

schap en een diepe vrede in zijn ziel gekomen. Een blijdschap en een vrede, die niets of niemand hem ontroven kan. Omdat de Here Jezus zelf bezit van zijn hart genomen heeft.

En hij heeft woord gehouden. Want jaren, jaren later trok een jonge Dakota-Indiaan naar zijn stamgenoten, die hem eerst niet herkenden. Wat moet die vreemde, manke broeder hier, wie is hij? En wie is die blanke, jonge vrouw; wat komt zij bij de Indianen doen? Zijn het spionnen der gehate Bleekgezichten, komen zij om handel te drijven, om te roven of te moorden misschien? Maar zij zijn ongewapend, zij dragen geen geweren en hebben geen vuurwater bij zich. Hun enige bezit is een klein boekje en zij zeggen dat er niets belangrijkers op de hele wereld bestaat dan dit.

Kennen de Dakota's hun broeder niet meer? Kom, kijk eens goed! Herinneren zij zich dan niet, dat jaren geleden. . . .

Ja, ja — ineens weten zij het: dit is de doodgewaande Valkoog, die als jongen ter jacht ging en nooit terugkeerde. Die het leven redde van zijn vrienden, maar zelf. . . . nee, toch niet naar de Eeuwige Jachtvelden is vertrokken, zoals zij dachten. Hij lééft — maar werd tòch een ongelukkige. Zie eens: als een manke, een mismaakte strompelt hij rond. Arme Valkoog! Wat zoekt hij hier nog bij zijn stamgenoten; is het hem dan niet bekend, dat een invalide Indiaan. . . .

Ja, Valkoog weet het alles wel. Voor hem is er geen plaats meer als volwaardig lid, maar dat hindert niet. Vanavond moeten de mannen en de vrouwen — ja, óók de vrouwen! — allemaal samenkomen bij de wigwam

van Sterke Buffel, dan zal hij hun vertellen wat er gebeurd is sinds die dag van zijn vertrek. En dan zullen zij allen horen met welk doel hij en zijn blanke zuster hier gekomen zijn. Niemand mag die bijeenkomst verzuimen, want voor ieder heeft hij een boodschap, een heerlijke, een blijde Boodschap!

En 's avonds staat Valkoog mid len in de grote kring. Dan gaat hij vertellen, vertellen! Urenlang spreekt hij over zijn belevissen — en met de minuut stijgt de verwondering bij de verzamelde Dakota's. Nee, die Valkoog is geen ongelukkige, zoals zij dachten. Integendeel, hij is diep-gelukkig: hoor, hoe verheugd hij getuigt van de vrede en de blijdschap in zijn hart! Hoe komt dat toch?

Valkoog heeft maar één antwoord: omdat hij nu iemand kent, die groter is dan de Grote Geest der Indianen. Deze nieuwe Meester maakt hem zo blij en gelukkig — en in Zijn opdracht zijn ze samen hier gekomen. Het is de Here Jezus, de Zoon van de God der blanken, die op de wereld kwam en Zijn leven offerde voor de mensen. Voor de Bleekgezichten en voor de Roodhuiden! Hen allen wil hij gelukkig maken, voor altijd gelukkig, hier op aarde reeds en later, als de dood gekomen is.

Mogen zij beiden blijven, om daarvan nog dikwijls te kunnen vertellen?

Ja, het mag! De Indiaanse Medicijnman is de enige, die zich tegen het besluit van de mannen verzet, maar zijn protesten baten niet. Valkoog heeft zich eens, toen hij zijn vrienden redde, als een ware Indiaan doen kennen en daarom mag hij blijven — met het moedige, blanke meisje, dat hem vergezelt!

Dan gaan die twee blijde, jonge mensen aan 't werk. En zij zullen niet rusten, voordat in alle wigwams van de Dakota's de Blijde Boodschap is gebracht; voordat

ook alle andere Indianenstammen gehoord hebben van de Here Jezus, die hun Zaligmaker wil zijn. Dat is het grote ideaal, waarvoor zij alles, alles over hebben, zelfs hun gezondheid en desnoods hun leven.
Moedige Valkoog, dappere Elly!

INHOUD

	Blz.
I. Er dreigt gevaar!	7
II. Een kans van één op duizend . .	16
III. Gered — en toch.	24
IV. Een gekooide vogel	32
V. De God der Bleekgezichten ver- stoot niemand	40
VI. Vrede voor Valkoog	49